

Hogyan segít a fajtaösszehasonlítás a jó vetőburgonya kiválasztásában?

A fajtaválasztás a burgonyatermesztés egyik legnagyobb hatású döntése. Más fajtát keres a házikerti termelő, aki az ízt, a sokoldalú konyhai használatot és az egyszerű termesztést tartja szem előtt, mást az árutermelő, aki a hozamot, a piaci megjelenést, az egységes gumóformát és a szedhetőséget nézi. Megint más szempont vezet az, aki kifejezetten tárolásra vagy konkrét konyhai célra, például salátára vagy hasáburgonyára választ fajtát.

Ez a cikk gyors áttekintést ad a leggyakoribb fajták közötti különbségekről. A kínálatban több érecs csoport és felhasználási irány is elérhető. Böngéssze a Primag portfólióját itt: [Primag - Burgonya](#).

Milyen szempontok alapján érdemes összehasonlítani a vetőburgonya fajtákat?

- **Érésidő**

A korai fajták 70-90 nap alatt betakaríthatók, gyors piacra jutást adnak és a házikertben is korai, friss fogyasztást biztosítanak. A középkorai fajták jellemzően 90-110 napos tenyészidővel jó kompromisszumot adnak a hozam és az időzítés között. A középkései és késői fajták 110 nap felett érnek, nagyobb termés potenciált és általában jobb héjképződést, ezért jobb tárolhatóságot nyújtanak. Gyors betakarítás akkor előny, ha a korai frisspiaci ár a cél, a nagyobb termés potenciál és a jobb tárolhatóság pedig a hosszabb értékesítési időszakot és a stabil saját felhasználást támogatja.

- **Főzési típus**

Az A, B és C főzési típus a keményítőtartalomhoz és a főzési viselkedéshez kapcsolódik. Az A típus salátának való, jól tartja az alakját és nem fő szét. A B típus általános étkezési, főtt köretre, levesekbe és rakott ételekhez bevált. A C, illetve B-C típus magasabb keményítőtartalmú, lisztesebb, pürének, sütésre és hasáburgonyára a legalkalmasabb.

- **Héj- és hússzín**

A piaci keresletet erősen befolyásolja a megszokás. Itthon a sárga héjú, sárga hújú fajtákat sok vevő alapértelmezett étkezési burgonyaként keresi, míg a piros héjú fajták látványosabbak, gyakran prémium érzetet adnak. A választásnál számít a célpiac: piacon a piros héj vonzó lehet, közétkeztetésben és kiskereskedelmi láncoknál sokszor a sárga héj a biztosabb választás.

- **Termőképesség és gumóminőség**

A bőtermő fajta intenzív körülmények között 40-50 t/ha feletti hozamra képes. Az egyenletes gumóméret és a piacos, ovális vagy hosszúkás forma értékesítésnél nagy előny, mert könnyebb válogatni, csomagolni, és a vevő is szívesebben választ egységes tételre. Ipari felhasználásnál, például hasáburgonyánál az egységes hosszúkás forma technológiai feltétel is lehet.

- **Betegségterelés és termesztési biztonság**

A fitoftóra gyorsan terjedő levél- és gumóbetegség, a varasodás rontja a gumó küllemét, a vírusok pedig tartós hozamcsökkenést okozhatnak. Változó évjáratokban és extenzívebb körülmények között különösen sokat számít a fajta betegségtűrése, mert kevesebb növényvédelmi beavatkozással is stabilabban tartható az állomány.

• **Tárolhatóság**

Vannak kifejezetten jól tárolható, hosszú nyugalmi idejű fajták, mások inkább frisspiaci, gyors értékesítésre valók. A középkései és késői fajták általában erősebb héjat és jobb tárolhatóságot adnak, míg a korai fajtáknál a korai szedhetőség a fő előny. Az alábbi tárolási tanácsoknál ehhez adunk gyakorlati kapaszkodókat.

Vetőburgonya fajták összehasonlító táblázata

Az alábbi táblázat iránymutatás, a pontos eredményt a termőhely, az évjárat és a technológia együtt befolyásolja.

Fajta neve	Érésidő	Héjszín	Hússzín	Gumóalak	Főzési típus	Ajánlott felhasználás	Termékpesség	Betegségtűrés	Tárolhatóság	Megjegyzés termelési körülményre
Red Scarlett	Korai	Piros	Sárga	Ovális	B	Főtt köret, rakott, frisspiaci	Igen bőtermő	Jó, kevésbé igényes	Koraihoz képest	Árutermelésben és házikertben is bevált
Impala	Korai	Sárga	Világos sárga	Ovális, gyenge	eA - A/B	Saláta, főtt köret, frisspiaci	Jó, stabil	Korrekt, jó héjszilárdság	Jó	Korai megjelenés, biztonságos szállíthatóság
Agria	Középkorai - középkei	Sárga	Világos sárga	Nagy, ovális	B-C - C	Sütés, hűtőszekrénybe tárolás, gonyva, püré, ipari	Kiemelkedő	Jó, többjóról védővírussal szemben ellenálló	Jó, hosszútárolásra alkalmas	Sütési minőségére optimalizált, erős héj
Desiree	Középkorai	Piros	Sárga	Ovális, egyenletes	eB	Általános étkezési, leves, rakott	Stabil	Kifejezetten megbízható	Közepes	Megbocsátó fajta, széles körülmények között stabil
Balatoni Rózsa	Középkorai	Piros	Sárga	Ovális	B	Általános étkezési, főtt köret	Jó, hazai körülményekhez illeszkedik	Jó, ellenálló	Jó, háztartási tárolásra is	Hazai nevesítés, sokféle talajon megbízható
Cherie	Korai	Piros	Sárga	Hosszú	A	Saláta,	Korrekt,	Korrekt	Rövidebb	Megjelen

Fajta neve	Érésidő	Héjszín	Hússzín	Gumóalak	Főzési típus	Ajánlott felhasználás	Termékkétség	Betegség	Tárolhatóság	Megjegyzés
	jelle			ás,	tetszetős	hégában nem rek főzve, ordterm prémiumő frisspiac			b - középés- távú	és piacos fókusz, i ntenzívbb techn ológiába n ideális

A korai betkarításhoz elsősorban az érésidőt és a frisspiaci ajánlást nézd (Impala, Red Scarlett, Cherie). Hosszabb tároláshoz a későbbi érés, a tárolhatóság és az erős héj a kulcs (Agria, Desiree, Balatoni Rózsa). Konyhai célhoz igazítson főzési típus szerint: salátára A (Cherie), általános étkezésre B (Desiree, Balatoni Rózsa, Red Scarlett), sütésre B-C vagy C (Agria). Bővebb fajtaismereti áttekintő: [Primag - Burgonya fajták a Primag kínálatában.](#)

A leggyakoribb vetőburgonya fajták rövid értelmezése

• Korai fajták röviden

Impala - korai, sárga héjú, A - A/B főzési típus. Gyors piacra jutás, jól tárolható és szállítható, ezért frisspiaci körben, valamint házikertben a korai újburgonyáért keresett választás.

Red Scarlett - korai, piros héjú, B típus. Igen bőtermő és kevésbé igényes, piacos küllemű, ezért a korai frisspiaci ablakban és kisebb gazdaságokban is biztos megoldás.

• Általános konyhai felhasználásra keresett fajták

Desiree és Balatoni Rózsa - középkorai, B típusú, sokoldalú étkezési fajták. Jó íz, könnyű tisztíthatóság, megbocsátó agronómiai viselkedés. Házikertben és vegyes felhasználásban azért népszerűek, mert széles ételkörre alkalmasak és változó évjáratokban is stabilak.

• Sütésre és nagyobb szárazanyag-tartalomra keresett fajták

Agria - B-C - C főzési típus, magasabb keményítőtartalommal. Kifejezetten jó sütési minőség, hasábburgonyára és pürére is ideális. Középkorai - középkései karaktere nagyobb hozamot és jobb héjképződést ad, ami a hosszabb tárolást is támogatja.

• Saláta- és prémium megjelenésű fajták

Cherie - korai jellegű, A típusú salátaburgonya, tetszetős, egységes, piacos gumókkal. Olyan termelők választása, akiknél a küllem és az egységes gumóforma elsődleges piaci előny.

Melyik fajta milyen termesztési célra lehet jó választás?

- **Házikertbe és kisebb területre**

Egyszerű, jól átlátható szempontok szerint érdemes dönteni: íz, sokoldalú felhasználás és megbízható fejlődés. Jó kombináció a folyamatos ellátáshoz egy korai sor (Impala, Red Scarlett, salátára Cherie) és mellé egy középkorai mindenest adó fajta (Balatoni Rózsa vagy Desiree). Aki sokat süt, egészítse ki Agriával.

- **Frissiaci értékesítésre**

Előnyt jelent a koraiság, a piacos héjszín és az egységes, szép gumóforma. Olyan fajták, mint az Impala, a Red Scarlett vagy a Cherie, a szezon elején segítenek magasabb áron piacra lépni. A formára és méretre jól válogatható állomány gyorsítja a csomagolást és csökkenti a selejtet.

- **Tárolásra és későbbi értékesítésre**

Hosszabb értékesítési ablakhoz a jobb tárolhatóságú, későbbi érésű fajták adnak biztonságot. Az Agria erős héja és hosszabb nyugalmi ideje, valamint a Desiree és a Balatoni Rózsa megbízható tárolhatósága egyaránt támogatja a téli-tavaszi ellátást. Az alábbi tárolási alapokkal a fajta erényei megőrizhetők.

- **Sütésre, hasáburgonyára és feldolgozási célra**

Itt a magasabb szárazanyag-tartalom és a B-C vagy C főzési típus a döntő. Az Agria a hazai konyhák és a vendéglátás ismert választása hasábhöz és sütéshez, nagy, egységes gumói és jó sütési minősége miatt.

Mit mutat a gyakorlatban az érésidő, a főzési típus és a tárolhatóság együtt?

Ha kizárólag a koraiságra figyelünk, könnyen olyan fajtát választunk, amely vékonyabb héja és rövidebb nyugalmi ideje miatt télen gyorsabban csírázik és romlik. Ha csak a hozam fontos, de a vevők salátaburgonyát keresnek, a lisztesebb, C típusú fajta nem fogja hozni a kívánt piaci eladást. A cél és a fajtatulajdonságok összehangolása ad stabil eredményt.

- Korai újbungonyát keresel frissiacra - korai érés, piacos küllem (Impala, Red Scarlett, Cherie)
- Hosszú tárolás a cél - középkései érés, erős héj, jó nyugalmi idő (Agria, Desiree, Balatoni Rózsa)
- Salátára választasz - A típus, egyenletes, kisebb gumók (Cherie)
- Sütésre, hasábra választasz - B-C vagy C típus, magas szárazanyag (Agria)

Vetőburgonya kezelés és tárolás a fajta teljesítményének megőrzéséhez

- **Tárolási alapok**

Hűvös, sötét, jól szellőző helyen tároljon, mechanikai sérülés nélkül betárolt, száraz gumókat.

Általános gyakorlat a 8-10 °C körüli hőmérséklet, állandó légcserre mellett. A túl magas hőmérséklet csírázást, a túl alacsony hidegkárosodást okozhat.

- **Miért számít a fémzárolt szaporítóanyag?**

A fémzárolt vetőburgonya fajtaazonos, ellenőrzött egészségi állapotú és egységes minőségű. Ezzel csökken a vírusok és egyéb betegségek kockázata, és nagyobb eséllyel hozható a fajta elvárt hozama és minősége. A Primag ellenőrzött, fémzárolt vetőmag kínálata biztonságos, versenyképes minőséget ad, ami a termesztési kockázat csökkentésének jó gyakorlata.

Hol található további információ a Primag kínálatáról?

A teljes burgonya kínálat és az aktuális elérhetőség a kategória oldalon érhető el, míg a részletes fajtabemutató és felhasználási tippek a vállalat szakmai tartalmaiban található. A fenti belső hivatkozások segítenek a gyors tájékozódásban.

Hogyan válasszunk a vetőburgonya fajták közül?

A jó döntéshez együtt kell nézni az érésidőt, a konyhai felhasználást, a betegségtűrést és a tárolhatóságot. Ha tiszta a termesztési cél és a vevői igény, a fajtaválasztás logikája is egyszerűbb. A döntés előtt érdemes áttekinteni a Primag aktuális burgonya kínálatát és a fajtainformációkat, majd ezekhez igazítani a termesztéstechnológiát.

Gyakori kérdések

- **Melyik vetőburgonya fajta jó korai betakarításra?**

Az Impala és a Red Scarlett tipikus korai fajták, 70-90 nap körül szedhetők. Az Impala sárga héjú, A - A/B főzési típus, jól szállítható és piacképes. A Red Scarlett piros héjú, B típus, igen bőtermő és kevésbé igényes. Saláta burgonyának korai jelleggel a Cherie jó választás.

- **Miben különbözik az A, B és C főzési típus?**

Az A típus salátának való, főzéskor jól tartja az alakját. A B típus általános étkezési, levesekhez, köretekhez és rakottakhoz illik. A C, illetve B-C típus magasabb keményítőtartalmú, lisztesebb, ezért sütéshez, püréhez és hasáburgonyához ideális.

- **Melyik burgonyafajta alkalmas leginkább sütésre és hasáburgonyára?**

Az Agria a legismertebb sütési felhasználású fajta. B-C - C típusú, magasabb szárazanyag-tartalommal, nagy, egységes gumókkal. Otthoni hasáburgonyához és vendéglátásban is bevált választás.

- **Melyik szempont fontosabb: a termőképesség vagy a tárolhatóság?**

Mindkettő, a cél dönti el, melyik legyen első. Ha gyors frisspiaci értékesítés a cél, a koraiság és a küllem a fő szempont. Ha a téli-tavaszi értékesítés vagy saját ellátás fontos, a tárolhatóság és az erős héj legyen elsődleges. A hozam csak akkor ad bevételt, ha a piaci igényhez illeszkedik.

- **Mit jelent az, hogy egy vetőburgonya fajta jobban túri a betegségeket?**

A jobb betegségtűrűsű fajta lassabban fertőződik vagy kisebb kárt szenved fitoftóra, varasodás vagy vírusok esetén. Ez kevesebb növényvédelmi beavatkozást, stabilabb hozamot és egységesebb minőséget eredményez, különösen szélsőséges évjáratokban.

Források

[NÉBIH – Fémzárolt vetőburgonya kereső](#)

[NÉBIH – Vetőmag fémzárolási szabályzat \(PDF\)](#)

[burgonya.hu – Burgonya termesztési tanácsok](#)

[Wikipédia – Burgonya \(Solanum tuberosum\)](#)

[AHDB Potatoes – Knowledge Library \(Egyesült Királyság, angol\)](#)

[Mezőhír – Visszaesés, de sikerrecept is van a burgonyágazatban](#)

